

PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

8700 MARCALI, PETŐFI S. U. 14.

TELEFON: 06-85-510-285

E-MAIL: NEVTANMARCALI@GMAIL.COM

KISS LÁSZLÓ EMMI SZAKSZOLGÁLATI REFERENS

TÁRGY: BEADVÁNY

KEDVES LÁSZLÓ!

A PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATOK SZAKMAI NAPIJÁN 2016. MÁRCIUS 21-ÉN AZ ALÁBBI MEGFOGALMAZÁSOK SZÜLETTEK A RENDELET MÓDOSÍTÁSHOZ, ILLETVE EGYÉB JOGSZABÁLYI VÁLTOZTATÁSOKHOZ:

**PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATOK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK JAVASLATAI A RENDELET MÓDOSÍTÁSÁHOZ,
VALAMINT EGYÉB JOGSZABÁLYI VÁLTOZTATÁSOKHOZ:**

1. A **logopédiai ellátás** – nehezen érthető és szakmailag kevésbé elfogadható – szétválasztásának megszüntetését javasoljuk. Fontosnak tartanánk, hogy a logopédus kompetenciakörébe tartozó esetek ellátása ne az őt foglalkoztató intézmény (szakszolgálat – EGYMI) függvénye legyen. Szakmai szempontból nem látjuk célszerűnek, pláne nem gazdaságosnak, ezen feladatkör ilyen szintű szabályozását. (Korábban, mikor vidékre kiutazott a szakszolgálat logopédusa pösze órát tartani, ellátta a beszéd fogyatékos is. Most nem láthatja el, mert hozzá más intézményből, más időpontban, más logopédus megy; – feltéve, ha van szakember!)
2. Ez a problémakör már hozza magával a következőt, hogy biztosan jó döntés volt-e, hogy ennyire szét akarjuk választani az SNI- és az alapellátást? Mára már a gyakorlat bizonyította, hogy egyértelmű választ adhatunk a kérdésre: nem. Véleményünk szerint egy SNI-s gyermeknek is alapvető joga van pszichológiai terápiára, amelyhez hozzá is jutnak, ha szükséges a pályaválasztás vonatkozásában sem zárjuk ki őket. Az integráltan nevelkedő SNI gyermekek gyógytestnevelése, illetve konduktív nevelése, korai fejlesztése is megvalósul. Ugyanakkor a SNI körből a diszfunkciós gyermekek ellátása nem a szakszolgálat kompetenciája, hanem az EGYMI logopédusaié. Kérnénk ennek átgondolását, hiszen ezen keresztül megbízási szerződések sora nehezíti tovább a szakmai hatékonyságot. Arról nem is beszélve, hogy nem minden járásban

van EGYMI. Ahol van, az integráltan nevelkedő SNI gyermekek rehabilitációs foglalkoztatása is nagy feladat számukra. És ha még eleget szeretnénk tenni annak az európai uniós elvárásnak, hogy a szegregált intézményekben tanulók száma minimálisra csökkenjen, akkor még több feladat hárul az EGYMI szakembereire. Javaslatunk gazdaságossági és szakmai szempontból is megfontolandó: ne legyen határozott megkötés SNI ellátás vonatkozásában.

3. Az ellátandó szakfeladatok tekintetében több helyről érkezett a javaslat – aminek jogosultságát az idő és a gyakorlat is bizonyította –, hogy a **pályaválasztási tanácsadást vissza kellene tenni járási szintre**. Míg korábban a szakszolgálat járásonként akár 300-400 gyermeket is el tudott látni ilyen tekintetben (csoportos vizsgálatok, érdeklődési profil, stb...), addig az új szabályozással az ellátás minimálisra csökkent. Nehéz egy egész megyében pár emberrel bármit tenni! A bevezetett szabályozással jól működő, pályaorientáltságot segítő, szülőket tájékoztató rendszert veszítettünk el (v.ö.: statisztika).
4. Ugyanígy problémaként jelentkezik **az iskola- és óvodapszichológia** kérdése. A rendelet szerint csak koordinációs feladatokat lát el a szakszolgálat. Sajnos nincs kit koordinálni, ha a legtöbb járásban egyetlen iskolapszichológus sem dolgozik. Szerencsésnek látnánk, ha ezen feladat teljes egészében **visszakerülne a szakszolgálatokhoz**.
5. A szakfeladatok közül **a legproblémásabb gyógytestnevelés** kérdését hagytam a végére. Nem véletlenül. Szeretném egy gyógytestnevelő felszólalását meghallgatnánk, aki a többség véleményét képviseli:

„ A 20/2012. EMMI rendelet megjelenése óta a gyógytestnevelés a szakszolgálati feladatellátás feladatkörébe került.

A korábbi évek során már kialakult egy jól működő feladatellátás a szakszolgálatoknál. Azoknál a szakszolgálatoknál, ahol ezt megelőzően ezt a feladatot nem látták el, az iskolákból kerültek át gyógytestnevelő kollégák. Az érintett kollégáknak szakvizsgát kellett szerezniük, aminek megléte az iskolákhoz való visszakerülés esetén feleslegessé válik.

Jelenleg főállású gyógytestnevelő szakemberek látják el a feladatot utazó szolgálat keretében, így minden intézmény részesül az ellátásban, kiegészülve külső szakemberekkel. Így, ebben a formában sem lehetséges a törvény által előírt heti 3 órát biztosítani, jó esetben 2, de inkább egy-egy órát tudunk tartani, hiszen tudjuk, hogy a szakma komoly szakemberhiánnyal küzd.

Kialakult az utazó tanári gyógytestnevelés protokollja, tervezése, szervezése; személyi, tárgyi feltételei lassan megteremtődnek. Letisztultak a szerepek, tudja mindenki a feladatát: intézmény – szakszolgálat - egészségügy.

A változással többféle kérdés merül fel bennünk:

- Hogyan fogják ellátni az iskolák a feladatot?
- Amelyik iskolában nem lesz gyógytestnevelő, ott ki látja el?
- Mi történik az óvodai feladatellátással? – **prevenció** fontossága ennél a korosztálynál kiemelkedően fontos
- Biztos, hogy minden gyógytestnevelő gyógytestnevelést fog tartani? Nem éppen tanulószobát, vagy testnevelés órát?
- Eddig, mi, szakszolgálatban dolgozó gyógytestnevelők segítettük a külsős kollégákat, minket ki fog segíteni, koordinálni, ellenőrizni?
- Mi lesz azokkal az intézményekkel, amelyek nem rendelkeznek gyógytestnevelővel? Ott ki fogja ellátni a feladatot?
- Eszközök, tárgyi feltételek? A legtöbb szakszolgálat beszerezte a megfelelő fejlesztő eszközöket, az iskolák többsége nem rendelkezik ezekkel.
- A végzettséggel való anomáliákról már nem is beszélve. Sok óvodapedagógus, tanító, tanár elvégezte a gyógytestnevelés szakirányú továbbképzést, amivel még 2 évig dolgozhat, utána nem elég a végzettség a feladat ellátásához. Velük mi lesz? Jó megoldásnak tartanánk, ha minden pedagógus a végzettségének megfelelő köznevelési szintéren végezné a feladatot. Amennyiben mindenképpen feltétel marad az egyetemi végzettség, ebben az esetben szerencsésnek tartanánk, ha a szakirányú továbbképzéssel rendelkező, már gyógytestnevelőként dolgozó kollégák számára egy átképzés keretén belül megszerezhető lenne a megfelelő végzettség.

Sok kérdés volt ez így egyszerre, de ezek nem is kérdések, inkább problémák, amiket jól át kellene gondolni, mielőtt megvalósulna.”

Azt gondolom, hogy egyértelműen amellet tennék le a voksot, hogy a gyermekellátás biztonsága érdekében **maradjon ezen feladat a szakszolgálatoknál**. Az már egy újabb problémát vet fel, hogy **az iskolavégzettségi előírás megváltoztatásának** kérését továbbra is fenntartjuk. Amennyiben ez nem megoldható, akkor módot szeretnénk kérni arra , hogy a rendszerben dolgozó **gyógytestnevelők a jelenleginél kedvezőbb feltételek között szerezhessék meg a megfelelő képesítést**.

6. A szakértői vizsgálati protokoll **határidő-szabályozásának enyhítése** is feltétlenül indokolt. A jelenlegi határidők egyáltalán nem, vagy csak nehezen betarthatók, főleg a megyei bizottságokban. Problémát jelent továbbá a kontrollvizsgálatban résztvevők körének korlátozása is (aki előbb vizsgálta, az ne nézze). Ezt főleg a kis létszámú, szakemberhiánnyal küzdő, vidéki intézményekben nehéz megoldani!
7. Úgy véljük, szükség van a szakszolgálatok egységes működésének biztosítására, melyet a működésünkről szóló rendelet jól beszabályoz, ezentúl az elkészített alap- és szakterületi protokollok támogatnak, a megyei szintű munkaközösségek pedig az azonos szakterületen dolgozók közötti szakmai párbeszédet, együttműködést segítik. Ugyanakkor a túlzottan központosított irányítás sok esetben nem elősegíti, hanem hátráltatja és gazdaságtalanná teszi a megvalósítást, a mindennapi működést. Költséghatékonyabbnak tartanánk – nem is beszélve az időráfordításról –, ha a járási **szakszolgálatok járási szinten** intézhetnék ügyeiket. Meglátásunk szerint a tagintézmény-igazgatók autonómiája jelentős mértékben csökkent a megyei szintű irányításnak köszönhetően, így olyan kérdésekben, melyekben korábban azonnal, saját hatáskörben dönthettek, most hosszú idő telik el a főigazgatóság állásfoglalására, vagy engedélyére várva. Ezen megoldási mód éppen azon járási tankerületekkel való kapcsolatot erősíthetné, melyek intézményei számára nyújt szolgáltatást a tagintézmény.
8. A **folyamatos nyitva tartás** újragondolását javasoljuk. Célszerűbb lenne a tanév rendjéhez igazított nyitva tartás, mivel nyáron olyan minimális ellátási igénnyel találkozunk a kliensek részéről, melyet ügyeleti ellátási rendszerben is biztosítani tudunk. A folyamatos nyitva tartás azt eredményezi, hogy nyáron, amikor nincs gyerek, a hiányterületen dolgozó szakember benn ül a szakszolgálatban, míg szorgalmi időszakban, amikor szükség lenne a munkájára, szabadságra megy, mivel nyáron dolgozott.
9. Több helyről érkezett javaslatként az **INYR kérdése**. Sürgető igény lenne a rendszer megszüntetése vagy használhatóbbá tétele, továbbá a párhuzamosság követelményének eltörlése. Gondolunk itt a papíralapú és az elektronikus felület együttes használatának követelményére. Amennyiben az elektronikus felület kerül megjelölésre, akkor viszont nagyon fontos lenne ennek az informatikai háttérnek biztosítása (stabil NET hozzáférés, laptopok a szakemberek számára).
10. A pedagógiai szakszolgálat köznevelési intézmény, nem nevelési-oktatási intézmény. Bizonyos esetekben mégis odasorolódunk (**32 óra**), más esetekben meg nem minősülünk annak (**szabadság** töltése – folyamatos működés). Miután pedagógiai munkát segítő intézmény vagyunk, szeretnénk, ha munkarendünk is ehhez igazodna a maga specialitásaival.

Egyéb kérdések:

1. **Nyugdíjasok foglalkoztatása:** Az ellátórendszer igen súlyos szakemberhiánnyal küzd. Fontos lenne, ha a hiányszakmák esetében (logopédus, speciális végzettségű gyógypedagógusok) nyugdíjasok is foglalkoztathatók lennének.
2. A pedagógiai szakszolgálatokban **szakvizsgázott** pedagógusok dolgoznak, vagyis kell, hogy dolgozzanak. Fontos lenne, ha a szakvizsga **megszerzéséhez támogatást** tudnánk biztosítani, a korábbi évekhez hasonlóan.
3. Az előzőekhez kapcsolódóan: Ha már elvárjuk a szakvizsga meglétét, amely egyedüli privilégium számunkra az egész köznevelési rendszerben, akkor ezt dotáljuk is szakembereink számára. Szeretnénk, ha a **különleges szakértelmet igénylő pótlék visszaállításra kerülne.**
4. Méltánytalannak tartjuk azt is, hogy **a gyógypedagógusoknak járó pótlékból** szakszolgálatunk dolgozói szintén nem részesülhetnek, merthogy nem láthatnak el SNI-s gyermeket. Lehet, hogy el nem látunk (bár ez sem ennyire egyértelmű), de a diagnosztizálásban – mely az ellátás kezdete –, megkérdőjelezhetetlen részünk van! Ez kevésbé felelősségteljes feladat?

Nagyon köszönjük a lehetőséget észrevételeink, javaslataink megtételére!

Marcali, 2016. március 23.

Dr. Gergőné Babina Jusstina

egyesület - elnöke